

Syrjinnän kiellon valvonta työsuojeluviranomaisessa vuonna 2017

Sisällys

1. Työsuojeluviranomaisen valvonta	3
2. Asiakasyhteydenotot työsuojeluviranomaiseen.....	3
3. Kirjallisesti vireille tulleet syrjintätapaukset.....	3
4. Asiakasaloitteiset tarkastukset vuonna 2017	4
5. Annetut velvoitteet.....	4
6. Esitutkintailmoitukset poliisille	5

Raportin nimi: Syrjinnän kiellon valvonta työsuojeluviranomaisessa vuonna 2017

Julkaisija: Työsuojeluhallinto 2018

Lisätietoja:

ESAVI: Jenny Rintala

LSSAVI: Petra Saarenmaa

LSAVI: Anna Pärtty

ISAVI: Auli Tukiainen

PSAVI: Irina Suominen

1. Työsuojeluviranomaisen valvonta

Työsuojeluviranomainen valvoo yhdenvertaisuuslaissa (1325/2014) säädettyä syrjinnän kieltä työelämässä. Alueellisina työsuojeluviranomaisina toimivat aluehallintovirastojen työsuojelun vastualueet (ESAVI, LSAVI, LSSAVI, PSAVI, ISAVI). Valvontatoimenpiteet määräytyvät työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetun lain (44/2006) mukaisesti. Sosiaali- ja terveysministeriön työsuojeluosasto on laatinut ohjeen yhdenvertaisuuden ja syrjinnän valvonnasta. Ohje löytyy osoitteesta www.tyosuojelu.fi/tietoa-meista/julkaisut/valvontaohjeet.

Syrjinnän valvontaa tehdään sekä asiakkaan aloitteesta että viranomaisaloitteisesti työpaikkatarkastuksen yhteydessä (ns. ulkomaisen työvoiman valvonta tai oma-aloitteinen työpaikkailmoitusten valvonta). Alla on kuvattu syrjinnän kiellon valvontaa vuonna 2017 lukuina erityisesti asiakasaloitteisen valvonnan näkökulmasta. Viranomaisvalvonnan osalta on kuvattu, miten monessa tarkastuksessa on annettu velvoite syrjinnän kiellon noudattamisesta, ja miten monessa tapauksessa tehtiin ilmoitus poliisille epäilyistä työsyRJintärikoksesta.

2. Asiakasyhteydenotot työsuojeluviranomaiseen

Työsuojeluviranomaisen valtakunnalliseen puhelinneuvontaan tuli vuoden 2017 aikana yhteensä noin 545 työsyRJintään liittyvää yhteydenottoa. Näitä yhteydenottoja

ei saada eriteltyä alueittain. Määrätieto on suuntaa antava, koska syrjintään liittyvä yhteydenotto saattaa kirjautua myös toisiin asialuokkiin.

3. Kirjallisesti vireille tulleet syrjintätapaukset

Työsuojelun vastualueilla tuli kirjallisesti vireille yhteensä 197 syrjintätapausta. Alla on esitetty alueittain asiakkaan kokema syrjintäperuste vireille tulleissa tapauksis-

sa. Yhdessä tapauksessa voi olla useita syrjintäperusteita.

Vireille tulleet	ESAVI	LSAVI	LSSAVI	ISAVI	PSAVI	Yhteensä
Kokonaismäärä	104	14	57	10	12	197
Ikä	14		10	1	2	27
Alkuperä, kansalaisuus, kieli	19		1		1	21
Uskonto	3					3
Vakaumus, mielipide	22	2	2			26
Poliittinen toiminta	3					3
Ay-toiminta	14	2	3			19
Perhesuhteet	1		3			4
Terveystila	50	6	18	4	8	86
Vammaisuus	5		1			6
Seksuaalinen suuntautuminen						0
Muu henkilöön liittyvä syy	21	8	22	8	1	60

4. Asiakasaloitteiset tarkastukset vuonna 2017

Mikäli vireille saatettu asia ei johda valvontatoimenpiteisiin, tarkastaja laatii asiassa käsittelyratkaisun. Käsittelyratkaisun perusteena voi esimerkiksi olla se, että asiakkaalta saatujen selvitysten perusteella asiassa ei epäillä työnantajan toimineen yhdenvertaisuuslain vastaisesti.

Jos asiakkaan toimittamien tietojen perusteella epäillään, että työnantaja on toiminut yhdenvertaisuuslain vastaisesti, tarkastaja ryhtyy valvontatoimenpiteisiin. Työsyrijintää koskeva tarkastus tehdään yleensä asiakirjojen perusteella. Vuoden 2017 aikana tehtiin vireille tulleiden tapausten johdosta 102 syrjintää koskevaa

tarkastusta. Jokaisesta tarkastuksesta laadittiin tarkastuskertomus, johon tarkastaja kirjasi perustellun käsityksensä siitä, onko työnantaja rikkonut syrjinnän kieltoa.

Asiakasaloitteiset tarkastukset	102
ESAVI	64
LSAVI	8
LSSAVI	21
ISAVI	1
PSAVI	8

5. Annetut velvoitteet

Vuonna 2017 on 28 asiakasaloitteisessa tarkastuksessa katsottu työnantajan toimineen syrjintäkiellon vastaisesti, ja työnantajalle on annettu toimintaohje tai kehoitus syrjintäkiellon noudattamisesta. Tarkastuksissa, jois-

sa ei ole katsottu työnantajan toimineen syrjintäkiellon vastaisesti, on voitu havaita jokin muu epäkohta, mutta sitä ei esitetä tässä.

Annetut velvoitteet asiakasaloitteisessa valvonnassa	ESAVI	LSAVI	LSSAVI	ISAVI	PSAVI	Yhteensä
Toimintaohjeet	17	1	4	1	4	27
Kehotukset	1				1	2
Ikä			1		1	2
Alkuperä, kansalaisuus, kieli	4					4
Uskonto	1					1
Vakaumus, mielipide	3					3
Poliittinen toiminta						0
Ay-toiminta						0
Perhesuhteet						0
Terveystila	8		3		3	14
Vammaisuus						0
Seksuaalinen suuntautuminen		1				1
Muu henkilöön liittyvä syy	5			1	1	7

Toimintaohjeita ja kehotuksia syrjinnän kiellosta annettiin lisäksi myös viranomaisaloitteisessa valvonnassa yhteensä 75 tarkastuksessa.

Annetut velvoitteet viranomaisaloitteisessa valvonnassa	ESAVI	LSAVI	LSSAVI	ISAVI	PSAVI	Yhteensä
Toimintaohjeet	33	3	17	10	1	64
Kehotukset	9	1	1			11
Ikä						
Alkuperä, kansalaisuus, kieli	42	4	18	10	1	75
Uskonto						
Vakaumus, mielipide						
Poliittinen toiminta						
Ay-toiminta						
Perhesuhteet						
Terveystila						
Vammaisuus						
Seksuaalinen suuntautuminen						
Muu henkilöön liittyvä syy						

6. Esitutkintailmoitukset poliisille

Työsuojeluviranomaiselle on säädetty laissa ilmoitusvelvollisuus poliisille, jos valvonnan perusteella syntyy todennäköisiä perusteita epäillä työsyryntärikosta. Vuoden 2017 aikana 11 asiakasaloitteisessa tapauksessa

syntyi todennäköisiä perusteita epäillä, että rikoslain 47 luvun 3 §:n työsyryntärikoksen tunnusmerkistö täyttyi. Nämä tapaukset ilmoitettiin poliisille esitutkintaa varten.

Esitutkintailmoitukset (Asiakasaloitteinen valvonta)	ESAVI	LSAVI	LSSAVI	ISAVI	PSAVI	Yhteensä
Kokonaismäärä	8	1	0	2	0	11
Rotu, alkuperä, kansalaisuus, ihonväri, kieli						
Sukupuoli	1	1				2
Ikä						
Perhesuhteet	1					1
Seksuaalinen (sukupuolinen) suuntautuminen						
Perimä						
Vammaisuus	2					2
Terveystila	5					5
Uskonto	1					1
Yhteiskunnallinen mielipide						
Poliittinen toiminta						
Ammatillinen toiminta				2		2
Muu näihin rinnastettava seikka	1					1

Vuoden 2017 aikana tehtiin lisäksi 10 esitutkintailmoitusta työ syrjintärikosepäilyistä, jotka havaittiin viranomaisaloitteisessa valvonnassa.

Esitutkintailmoitukset (viranomaisaloitteinen valvonta)	ESAVI	LSAVI	LSSAVI	ISAVI	PSAVI	Yhteensä
Kokonaismäärä	9	0	1	0	0	10
Rotu, alkuperä, kansalaisuus, ihonväri, kieli	9		1			10
Muu						